

Zespół Szkół Ponadpodstawowych

w Chełmży

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

Chełmża, 2018

„Rozwój zawodowy (...) jest osią życia człowieka, wokół której koncentrują się myśli, przeżycia, działania.”

K. Czarnecki

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Wykaz aktów prawnych.....	6
2. Podstawowe pojęcia.....	8
3. Założenia Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (WSDZ).....	10
4. Adresaci Wewnątrz Szkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego	11
5. Formy realizacji	12
6. Cele Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.....	13
7. Sposoby realizacji Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego	15
8. Osoby odpowiedzialne za realizację Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego	16
9. Współpraca ze środowiskiem i instytucjami	17
10.Sposoby realizacji Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.....	18
11.Ewaluacja	19

WSTĘP

Rozwój zawodowy człowieka oraz oczekiwania współczesnego rynku pracy w zakresie posiadanych przez pracowników kwalifikacji stawiają przed poradnictwem zawodowym nowe wyzwania. Kariera musi być traktowana jako proces ciągły, rozpoczynający się we wczesnym okresie edukacji i będący elementem wspomagającym proces kształcenia oraz rozwój zawodowy człowieka. Coraz trudniej jest właściwie ukierunkować swój rozwój zawodowy, aby adekwatnie ulokować się na rynku pracy. Z pewnością nie wystarczy już czysta edukacja, tzn. zdobycie tylko umiejętności zawodowych. Fakt, że ktoś zdobywa wiedzę, umiejętności, zawód nie oznacza, że potrafi kierować swoją karierą.

Proces rozwoju umiejętności planowania kariery to nie problem jednorazowej akcji informacyjnej, lecz lata intensywnej pracy. Rozwój zawodowy człowieka zaczyna się bardzo wcześnie. Już od najmłodszych lat kształtowane są nasze postawy do pracy, zdolności i umiejętności, podejmowane są pierwsze decyzje edukacyjne. Im wcześniej wspomozemy proces orientacji i poradnictwa zawodowego młodzieży, tym efekty będą większe.

Stworzenie Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (WSDZ) w naszej szkole pomoże uczniom w poznaniu własnych predyspozycji

zawodowych, przygotować się do wejścia na rynek pracy i złagodzi stres związany ze startem zawodowym.

Głównym celem WSDZ jest zapewnienie uczniowi i rodzicowi ciągłego dostępu do usług doradczych, aby nie czuli się osamotnieni w rozwiązywaniu problemów edukacyjno – zawodowych.

U podstaw wprowadzenia WSDZ w naszej szkole leży przekonanie, że środowisko szkolne odgrywa szczególną rolę w kształtowaniu decyzji zawodowych uczniów.

Tworzony system doradztwa zawodowego będzie dawać wiedzę oraz praktyczne umiejętności poznawania i oceny własnego potencjału. Zapewni on poznanie procesu podejmowania decyzji, stylów decyzyjnych oraz uświadomi, jakie mogą być konsekwencje dokonywanych wyborów. Ponadto system stworzy możliwość kształcenia umiejętności radzenia sobie ze zmianami, z elastycznością w planowaniu kariery zawodowej oraz pozwoli sprostać nowym sytuacjom i wyzwaniom.

I. Wykaz aktów prawnych.

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 roku Nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 03 sierpnia 2018 roku, w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno – pedagogicznej oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 967).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 roku, w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1675).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 maja 2001 roku, w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. nr 61 poz. 624, z późn. zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 roku w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 maja 2004 roku w sprawie zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych.

7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 roku w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1487).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 roku w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 228, poz. 532).
9. Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz.59).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 roku w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017 r. Nr 0, poz.703).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 roku w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

II. Podstawowe pojęcia.

1. **Doradca zawodowy** - to osoba udzielająca pomocy – w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych – młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia. Uwzględnia przy tym ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową, a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracuje z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów. Doradca zawodowy wykorzystuje w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej.
2. **Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ)** – to całokształt planowanych (systematycznych) działań obejmujących cykl kształcenia w szkołach służących przygotowaniu ucznia do świadomego wyboru kierunku kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem jego zainteresowań i predyspozycji oraz zapotrzebowania rynku pracy.
3. **Orientacja zawodowa** - jest to celowa, systematyczna i długotrwała działalność prowadząca do trafnego wyboru zawodu, której głównym celem jest pomoc uczniowi w poznaniu siebie, aby dokonywał on kolejnych wyborów. Głównym celem orientacji zawodowej jest informacja zawodowa.
4. **Poradnictwo zawodowe** – jest to proces, w którym doradca zawodowy pomaga zainteresowanej osobie w lepszym zrozumieniu siebie w odniesieniu do środowiska pracy, aby umożliwić realistyczny wybór lub zmianę zatrudnienia.

5. **Kariera zawodowa** - to przebieg pracy zawodowej człowieka w ciągu jego życia, przechodzenie jednostki od pozycji niżej cenionych do pozycji wyżej cenionych w danym społeczeństwie. Planowanie kariery powinno rozpocząć się już od najwcześniejszych lat szkolnych.
6. **Informacja zawodowa** - to zbiór informacji związanych ze światem pracy.
7. **Informacja edukacyjna** – to zbiór danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem.

III. Założenia Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

1. Wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym, ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia.
2. Na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska.
3. Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu. Obejmują indywidualną i grupową pracę z uczniem, rodzicami i nauczycielami. Mają charakter planowanych działań.

IV. Adresaci Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego:

1. Nauczyciele,
2. Uczniowie,
3. Rodzice.

V. Formy realizacji.

1. zajęcia grupowe,
2. zajęcia indywidualne,
3. realizacja godzin wychowawczych,
4. rozmowy podczas lekcji przedmiotowych,
5. wycieczki zawodoznawcze,
6. spotkania z pracodawcami,
7. zajęcia z doradcą zawodowym,
8. targi edukacyjne i pracy,
9. gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno – zawodowej (o zawodach, rynku pracy, możliwościach kształcenia i zatrudnienia, planach rekrutacyjnych lokalnych uczelni) w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych,
10. organizowanie dni uczniowskiej przedsiębiorczości,
11. przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.

VI. Cele Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Cele główne:

1. Przygotowanie uczniów do samodzielnego wyboru dalszej ścieżki edukacyjno – zawodowej.
2. Pomoc w określeniu własnych cech osobowości, predyspozycji, temperamentu, zainteresowań, talentów, mocnych stron i umiejętności.
3. Przygotowanie ucznia do roli pracownika, osoby uzyskującej nowe kwalifikacje i umiejętności, poszukującej informacji zawodowych o współczesnym rynku pracy.
4. Aktywizowanie rodziców w proces wychowawczy dziecka dotyczący wyboru dalszej drogi edukacyjno – zawodowej.
5. Podnoszenie kompetencji nauczycieli do prowadzenia zajęć związanych z doradztwem zawodowym w szkole.

Cele szczegółowe:

1. Rodzice:

- znają aktualną i pełną ofertę szkół kształcących na wyższych poziomach,
- wiedzą gdzie szukać pomocy dla dzieci z problemami,
- wiedzą jak „mądrze” wspierać dziecko podczas podejmowania nowych wyzwań edukacyjno – zawodowych,
- włączają się do działań informacyjnych szkoły (jako przedstawiciele różnych zawodów),

2. Nauczyciele:

- rozwijają aktywność poznawczą uczniów w kierunku właściwej samooceny swoich możliwości psychofizycznych,
- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby ucznia,

- rozwijają talenty, zdolności, zainteresowania i predyspozycje ucznia,
- wspierają uczniów w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- realizują działania z zakresu przygotowania ucznia do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika,
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów,
- angażują przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w działania doradcze szkoły.

3. Uczniowie:

- potrafią tworzyć plan dalszej kariery edukacyjno – zawodowej,
- podejmują świadome decyzje dotyczące zawodu i nauki,
- nazywają swoje umiejętności, talenty, cechy charakteru, zainteresowania, predyspozycje i preferencje zawodowe,
- posiadają informacje o zawodach, rynku pracy, sposobach ich poszukiwania,
- znają podstawowe pojęcia związane z rynkiem pracy i edukacją,
- znają system kształcenia oraz ofertę szkół ponadgimnazjalnych i wyższych,
- tworzą dokumenty aplikacyjne,
- planują, umiejętnie zarządzają swoim czasem,
- rozwijają umiejętności pracy zespołowej, przełamywania barier środowiskowych (miasto – wieś) oraz kształtowania właściwych relacji społecznych,
- znają przeciwwskazania zdrowotne związane z wyborem zawodu,
- kształtują umiejętności sprawnego komunikowania się, autoprezentacji i pracy w grupie,
- wiedzą czym są i potrafią zastosować kompetencje kluczowe.

VII. Sposoby realizacji Wewnętrznskolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Za realizację WSDZ odpowiada Dyrektor Szkoły, doradca zawodowy, pedagodzy szkolni, nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy oraz rodzice. Zakres działań poszczególnych osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z kompetencji, profilu wykształcenia, wykładanych treści oraz podstawy programowej. W celu realizacji WSDZ doradca zawodowy zobowiązany jest opracować roczny program pracy, uwzględniający potrzeby uczniów, współpracować na bieżąco z dyrektorem szkoły wychowawcami klas, nauczycielami i pedagogami szkolnymi oraz składać okresową informację ze swoich działań dyrektorowi szkoły.

Działania doradcze realizowane są w ramach:

- 1) lekcji wychowawczych
- 2) lekcji przedmiotowych
- 3) zastępstw
- 4) zajęć pozalekcyjnych
- 5) wycieczek zawodoznawczych

VIII. Osoby odpowiedzialne za realizację Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

1. Dyrektor szkoły
2. Doradca zawodowy/koordynator
3. Nauczyciele przedmiotów
4. Wychowawcy
5. Nauczyciel bibliotekarz
6. Nauczyciel informatyki
7. Pedagodzy szkolni
8. Nauczyciele specjaliści.
9. Pozostali nauczyciele

IX. Współpraca ze środowiskiem i instytucjami.

1. ORE
2. CKP/CKU
3. OHP
4. Fundacje, poradnie
5. MCIZ,
6. Targi pracy
7. Targi edukacji
8. Uczelnie wyższe
9. Przedsiębiorcy

X. Sposoby realizacji Wewnętrzzkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

1. Program doradztwa zawodowego.
2. Realizacja lekcji dydaktycznych ze wskazaniem na aspekty zawodoznawcze.
3. Realizacja programu pracy opracowanego przez doradcę zawodowego.
4. Realizacja tematów na godzinach wychowawczych przygotowanych zgodnie z wytycznymi opracowanymi przez doradcę zawodowego.

XI. Ewaluacja.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego podlega ewaluacji. Ewaluacja działań nastąpi poprzez zebranie informacji zwrotnych od adresatów (uczniów, rodziców, nauczycieli) za pomocą ankiet, rozmów, wywiadów oraz poprzez analizę prowadzonej dokumentacji. Co roku, podczas posiedzenia Rady Pedagogicznej, doradca zawodowy przedstawia Dyrekcji i nauczycielom sprawozdanie ze swojej działalności w danym roku szkolnym. Konkluzje i uwagi głównych beneficjentów będą uwzględniane w następnym roku szkolnym.